

LHBTI en dakloos: 'Ik hoor bij een minderheid – prima, maar ik had me veiliger willen voelen'

Maatschappelijke opvang moet een veilige en inclusieve plek zijn voor iedereen die ondersteuning nodig heeft. Toch ervaren mensen uit de LHBTIQ+ gemeenschap nog vaak drempels in de toegang tot opvang, zorg en begeleiding. Discriminatie, een gebrek aan veiligheid, handelingsverlegenheid en onvoldoende aandacht voor specifieke zorgbehoeften maken het voor deze groep extra moeilijk om passende hulp te vinden. Daarom werkte Valente mee aan een handboek LHBTIQ+ zorg waarin drie verhalen staan van mensen met ervaring met LHBTIQ+ en dakloosheid.

Dit is het verhaal van Evert

Als homo in de maatschappelijke opvang voelde Evert (42) zich niet veilig. Er werd gepest, geïntimideerd en hij kon niet zichzelf zijn. 'Ik zou willen dat er duidelijke regels zijn: als je discrimineert, zijn er consequenties. Nu werd er vaak niks aan gedaan.' Het recent verschenen handboek LHBTIQ+ Zorg biedt organisaties concrete manieren om zorg en begeleiding te verbeteren.

Ongeveer 25 was Evert toen hij dakloos werd. 'Mijn vriend overleed aan leukemie,' vertelt hij. 'Toen ben ik gaan gebruiken om mijn verdriet te verdoven en ik raakte mijn huis kwijt.' Hij legt uit dat hij pas recent, toen hij een tijdlijn moest maken bij zijn opleiding tot ervaringsdeskundige, beseftte dat hij maar liefst vijftien jaar lang geen eigen thuis had gehad.

'Ik leefde als een nomade: ik logeerde bij vrienden en had altijd één of twee tassen vol kleding bij me. Tussendoor sliep ik op straat en ik ben zelfs twee jaar uit Amsterdam weggeweest om bij mijn beste vriendin te verblijven, in de hoop mijn leven weer op te pakken. In werkelijkheid schoof ik de oplossing voor me uit. Ik heb behoorlijk rondgezworven, gewacht tot iemand thuiskwam zodat ik daar terecht kon, en op een gegeven moment hield die manier van leven gewoon op te werken. Het trok me helemaal leeg; het putte me zowel lichamelijk als geestelijk uit.'

Via de winteropvang kwam Evert na jaren dakloosheid in beeld bij hulpverlening en kreeg een kamer in een instroomhuis. Zijn gebit was verwaarloosd, hij kon zichzelf niet goed

verzorgen en zijn financiën moesten op orde gebracht worden. 'Ik hoefde niet meer te zoeken waar ik moest slapen, maar dan komt al die ellende op je af,' zegt hij. 'En psychische klachten. Ik was aan alle kanten ontwricht en had echt hulp nodig. Het vreemde was dat de GGZ vond dat ik geen therapie nodig had.' In die periode begon hij met automutilatie, vertelt hij. 'Ik sneed mezelf om spanning kwijt te raken, omdat ik mijn emoties niet kon reguleren.'

Geaardheid en opvang

Zijn geaardheid maakte het lastiger in de opvang, vooral bij de eerste locatie. 'Ik werd uitgescholden voor homo, flikker.' Hij vermeed daarom de gemeenschappelijke ruimte. 'Er was ook een trans persoon met wie ik het goed kon vinden. In het openbaar werd die uitgescholden en gepest, maar achter gesloten deuren werden er seksuele handelingen van hem verlangd.' Eén keer, na een nacht weg, vond Evert bierblikjes die tegen zijn raam waren gesmeten. 'Toen voelde ik me niet meer veilig.' Hij werd overgeplaatst naar een andere opvang, waar hij die problemen niet ervoer.

In zijn begeleiding kwam zijn geaardheid niet direct ter sprake. 'Ik had gehoopt op meer aandacht voor discriminatie. Dat er duidelijke regels zouden zijn: als je discrimineert, zijn er consequenties. Nu werd er vaak niks aan gedaan. Dat was vroeger op school ook zo. Het heeft me neutraler gemaakt, minder open. Ik loop niet hand in hand met een vriend, dat heb ik mezelf afgeleerd, meer van die dingen. Dat vind ik wel pijnlijk.'

Het is een dubbele kwetsbaarheid: én dakloos én homo zijn. 'Ik hoor bij een minderheid. Dat is prima, nu, maar ik had me wel veiliger willen voelen.' Ook een deel van zijn familie accepteert Everts geaardheid niet en heeft geen contact meer.

Naar een eigen woning – maar opnieuw onrust

Na verloop van tijd kreeg Evert een studio in De Pijp. In eerste instantie was hij daar heel gelukkig mee, maar problemen met burens maakten de situatie onhoudbaar. 'Er kwam een mismatch-procedure via de gemeente en woningbouw. Praktisch gezien hoefde ik niet weg, maar voor mijn herstel was het beter.'

De verhuizing naar een ander appartement, vlak achter de Jordaan, bracht eindelijk rust. 'De tolerantie is er, de isolatie is goed. Ik heb eindelijk een thuisgevoel.' Maar hij heeft nog wekelijks nachtmerries. 'In mijn dromen moet ik steeds mijn huis uit. Dat is voor mij een trauma, na zo'n groot deel van mijn leven steeds moeten verplaatsen.'

Wat opvang beter kan doen

Veiligheid is voor hem het sleutelwoord – fysiek, verbaal en non-verbaal. Hij pleit voor aanpakken van discriminatie, en praktische maatregelen, zoals het uit elkaar plaatsen van bewoners die intolerant zijn. 'Het is lastig op een kleine locatie, maar het zou helpen.'

Ook wil hij dat medewerkers het gesprek aangaan over persoonlijke veiligheid en identiteit. 'Sommige mensen zeggen niks als ze problemen hebben. Dan is het goed als een medewerker vraagt: voel je je veilig, op je gemak, kan je jezelf zijn? Dat is belangrijk voor mensen die anders zijn.'

Hij ziet het liefst dat bij de intake al gevraagd wordt naar ervaringen met discriminatie, zodat er meer begrip is voor iemands situatie. 'Dan weet een medewerker wie jij bent en kan hij daar iets mee doen.' Evert miste ook iets van documentatie. Z'n eerste begeleider was zelf homo en wist ervan, maar er stond niks op papier. 'Je ziet wel dat ik homo ben, maar toen die begeleider vertrok, waren er geen medewerkers die weet hadden van de problemen en wat ik had meegemaakt. Dat mijn

halfbroer me vroeger in elkaar sloeg bijvoorbeeld, trauma's die ik heb opgelopen vanwege mijn geaardheid.'

Praat over moeilijke onderwerpen

Momenteel volgt Evert een opleiding tot ervaringsdeskundige bij Howie the Harp. 'Ik wil iets in herstel doen. In mijn therapie heb ik dat zelf niet gehad, maar ik merk hoe belangrijk het is. Ervaringsdeskundigheid is krachtig: je staat naast iemand, gelijkwaardig.'

Terugkijkend zegt hij dat hij misschien eerder had moeten leren zich uit te spreken. 'Dan had ik dingen eerder kunnen tackelen. Maar ik ben ergens ook blij dat ik deze weg heb gelopen, want daardoor sta ik nu waar ik sta.'

Zijn belangrijkste boodschap aan organisaties: 'Zie de mens en ga naast iemand staan. Praat over de moeilijke onderwerpen, maar op een gepaste manier. Vraag naar veiligheid, vraag of iemand zichzelf kan zijn. Dat kan het verschil maken.'

Download het handboek en lees meer verhalen in de [kennisbank van Valente](#).